Այդ մարդամեքենայ ստորին դասն Խրիմեանի և արքանեկացը ձեռքին տակ վարձեալ զինուոր մ՝ է. ոչ ոք կրնայ՝ եթէ պատիւ և զգացում ունի՝ այդ ստորին դասին ուղղակի և անձնապէս պատասխանատու զրուիլ։

Ատոնք քուէ տալու իրաւունքն անգամ չունին, ուր կը մնայ երեսփոխանութեան վրայ ուղղակի համարառու ըլլալու իրաւունքը։

Իրաւունք այն ունի միայն, որ իւր պարտքը կը ճանաչէ։

Արդ այս դասը կը ճանչէ՞ և կամ գիտէ՞ իւր պարտաւորութիւնը։

Այդ դասն իրենց ձեռքը գործիք ընողներն՝ կը ճանչէ ու գիտէ պիտի ըսեն անխղճօրէն մինչդեռ այդ խեղճ ու ողորմելի մարդիկը իրենց մարդկային պարտաւորութիւններն ու իրաւունքէն իսկ անտեղեակ են, զի ասոնք եթէ այդ մասին գոնէ մանանիոյ չափ տեղեկութիւն ունենային, իրենց չօրպաճիներու ձեռաց տակ մեքենայ չէին դառնար։

Քէօէտար մը, կամ՝ օտապաշի մը հրամայելուն պէս՝ ասոնք խումբ խումբ ձիշդ հրամայուած տեղը և հրամայուած գծրը մեքենաբար կատարելու պարտաւորեալ գերիներ են. ատոնց հանդիսականութեան իրաւունք տալը երեսփոխանութիւնը վայրենեաց վայրենութեանը գերի ղրել ըսել է։

Արդ իրը կենսական և անհրաժեշտ խնդիր պէտք է երեսփոխանութիւնը դունիակ նիստ կազմ՝ մինչև որ դանբացի արտօնութիւնը սահմանող օրէնքը գծուի. առանց ասոր անկարելի է ազատ երեսփոխանութիւն։

Գանք հիմայ երէկուան դաւադրութեան։

Անցեալ կիրակի օր Էպլէպիճի խանը 20 ի չափ Վանեցիք խորհուրդ ընելով՝ երէկուան դաւադրութեան ծրագիրը գծեր են, որու արդիւնքը տեսնուեցաւ։

Մենք պատրաստ ենք այս ըսածներս հաստատելու, եթէ Վարչութիւնը քննութիւն մի բանայ այդ դաւադրութեան հեղինակները գտնելով՝ ոստիկանութեան յանձնելու, որու անհրաժեշտ հարկ մը ըլլալուն վրայ յաջորդ թուով պիտի խօսինք։

Օրագիր Բ. 1282, Յուլ. 9։

ԱՂԴԻՔ

Ամանք ի մերաղնեայ երիտասարդաց այլ և այլ մատեանք և դասագրքեր հեղինակելով կամ թարգմանելով ի Հայ լեզու՝ կդիմեն Տպարանական Յողովոյ սրբոյ Էջմիածնի և կխնդրեն տպագրել ի հաշիւ Տպարանիս։

Ուստի կաղդարարեմք՝ զի առանց կանխաւ տեսանելոյ իւրեանց աշխատութիւնքը՝ կարելի չէ խնդրուած պատասխանիքը փոխարինել ի կողմանէ Տպարանական Յողովոյ։

Կ. Պոլսոյ Ազգային մի քանի Լրագիրք տրտունջ կը յայտնեն՝ իբր զի շատ ժամանակէ հետէ Էրզրում ամսագիրը ըստացած չունին, մինչդեռ մենք շարունակ խրկած ենք մեր գործակալութեան անուամբ և միջոցաւ։

Այսպիսի տրտունջներ գրաւոր ևս ընդունած ենք։ Ուստի Յունիսի ամսագրէն սկսեալ ուղղակի յանուն Խմբագրաց յղեցինք և պիտի յղենք Էրզրումները, և կխնդրեմք՝ որ Խմբագիրք ևս չմոռանան Ռուսական սուրհանդակատուն յատուկ մարդ խրկելով փնտռելոյ։

Ներկայ ամսագրոյս վերջին թերթի ի մամուլ յանձնուած միջոցին՝ Պ. Գ-է-մ-ջէց-ոյ երրորդ և ընդարձակ մի տետրը ստացանք, որոյ վերնագիրն էր՝ Գ-է-մ-ջէց-ոյ վերջնական խօսքը Ներսիսեան դպրոցի մասին, և ինքին Ընդանէց-ոյ գրածը իւր կամաց և նպատակին հակառակ ելն ընելը իմացնելով, յաջորդ թերթով երկար կը գրեմք։

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԷՋՄԻԱԾՆԻ Ի ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ.